

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

לפני כבוד השופטת תמר אברהמי

מרק זוטא
בעצמו

מערער

נגד

מדינת ישראל - ועדה לפי סעיף 146 לחוק הפטנטים
ע"י ב"כ עו"ד גינת אריאל קצ'קו (פרקליטות מחוז ת"א - אזרחי)

משיבה

פסק דין

- 1
- 2 1. לפני ערעור על החלטה מיום 19.1.2017 של ועדת המשמעת לפי סעיף 146 לחוק
- 3 הפטנטים, תשכ"ז-1967 (להלן גם: "הוועדה", "חוק הפטנטים" או "החוק") לפיה המערער
- 4 (הנילון שם) גילה חוסר אחריות במילוי תפקידיו כעורך פטנטים כמשמעות ביטוי זה בסעיף
- 5 148(א)(3) לחוק ונאסר עליו, בהתאם לסמכות הנתונה בחוק, לעסוק כעורך פטנטים לתקופה
- 6 של שלוש שנים.
- 7
- 8 עיקרי רקע עובדתי
- 9 2. המערער הוא עורך פטנטים עליו הוגשה תלונה מצד בני הזוג הדס ושלמה אזיקרי (להלן:
- 10 "המתלוננים") (מוצג 6 למוצגי המערער; כל ההפניות למוצגים בפסק דין זה הן הפניות
- 11 למוצגי המערער, אלא אם צוין אחרת).
- 12
- 13 3. לפי התלונה ועובדות שהתבררו בהליך שהתקיים לפני ועדת המשמעת ובערעור, בחודש
- 14 נובמבר 2008 נחתמו כמה טופסי הזמנת עבודה בידי המתלוננים או מי מהם למול משרדו
- 15 של המערער (המערער עבד אותה עת כ- "Patent4U Limited")¹. הטפסים התייחסו
- 16 לעריכת והגשת שתי בקשות לרישום מדגם (אחת לחפץ שכונה "מגן ראש משולב" והשנייה
- 17 לחפץ שכונה "שכמיית הנקה") ובקשה אחת לרישום סימן מסחר (בתחום מוצרי טקסטיל,
- 18 סיווג 24). התשלום למערער בענין הזמנות עבודה אלה, בוצע (מוצג 3). ביום 4.12.2008
- 19 הגיש המערער את שלוש הבקשות: שתי בקשות לרישום מדגם (שמספריהן 46916 ו-
- 20 46918) ובקשה לרישום סימן מסחר (שמספרה: 217162).
- 21

¹ המערער אינו מתכחש לאחריותו האישית, לרבות לפעולות שבוצעו בפועל או נחתמו על ידי בנו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 הבקשות לרישום מדגם
- 2 4. ביום 9.3.2009 וביום 6.4.2009 הוציאה רשות הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר (להלן: "רשות הפטנטים" או "הרשות") מכתב ביקורת לגבי כל אחת משתי בקשות המדגם.
- 3 במכתבי הביקורת נדרשה הגשת תמונות משופרות של כל החפצים שבבסיס הבקשות לרישום מדגם, אף מזוויות מבט נוספות על אלו שהוגשו.
- 4
- 5
- 6
- 7 5. ביום 27.4.2009 הודיע המערער למתלוננים על מכתבי הביקורת, כתב כי ניתן להשיב להשגות הבוחנת, ציין מהי עלות הכנת התשובות וכתב: "עם אישורכם להמשך נדריך אתכם מה עליכם לתקן לצורך התשובה" (מוצג 17). בהודעתו של המערער מיום 27.4.2009 לא צוינה העובדה כי לפי תקנה 31 לתקנות המדגמים יש להשלים את הטיפול בבקשה לרישום מדגם בתוך 12 חודשים ממועד הגשת הבקשה.
- 8
- 9
- 10 6. המתלוננים שלחו למערער תמונות חדשות ביום 9.3.2010 (בענין אחת מבקשות המדגם) וביום 9.4.2010 (בענין בקשת המדגם האחרת).
- 11
- 12
- 13 לימים התברר כי בדבבד, ביום 9.3.2010, הוציאה הרשות אל המערער הודעה באשר לבקשת המדגם הראשונה, בזו הלשון:
- 14
- 15
- 16 "הנני להודיעכם כי ביום חלפה התקופה הקבועה בתקנת המדגמים 31(1) בה היה עליכם להשלים את הבקשה הנ"ל.
- 17
- 18 אם תוך 14 יום מתאריך מכתבי זה לא תושלם בקשה זו, ואף לא הגישו, תוך מועד זה, בקשה לארכה בטופס המדגמים 7, בצירוף האגרה המתאימה, בהתאם להוראות תקנה 31(2), יהיה דין בקשה זו כדין בקשה שוויתרו עליה."
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25 (מוצג 11).
- 26
- 27 ביום 9.4.2010 הוציאה הלשכה הודעה דומה באשר לבקשת המדגם השנייה (מוצג 13).
- 28
- 29 7. אין בנמצא דיווח של המערער למתלוננים על קבלת ההודעות מאת הרשות וברי כי המערער גם לא נקט פעולה אחרת ביחס אליהן. על קיומן של הודעות הרשות מחודשים מארס ואפריל 2010 למדו המתלוננים בדיעבד, כך קבעה ועדת המשמעת.
- 30
- 31
- 32
- 33 8. בחודשים יוני ויולי 2010 נסגרו שני תיקי הבקשות לרישום המדגם בשל אי-השלמת הטיפול בהם בתוך התקופה הנקובה בתקנות.
- 34
- 35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 הבקשה לרישום סימן מסחר
- 2 9. בעניינה של הבקשה לרישום סימן מסחר הוציאה הרשות מכתב למערער ביום 13.4.2010.
- 3 לפי מכתב זה, ניתן לקבל את הסימן לרישום בתנאי שתנתן הודעת ויתור מסוימת. הובהר כי
- 4 יש להשיב בכתב על קבלת התנאי או התנגדות לו, בתוך שלושה חודשים מתאריך המכתב
- 5 (מוצג 18).
- 6
- 7 10. לפי החלטת הוועדה, המערער לא דיווח למתלוננים על המכתב מרשם סימני המסחר ומכל
- 8 מקום ברי כי המערער לא עשה דבר בעניינו. בעקבות זאת, בחודש אוגוסט 2010 נמחקה
- 9 בקשת סימן המסחר.
- 10
- 11 11. גורלה של בקשת סימן המסחר שפר עליה יותר מגורלן של הבקשות לרישום מדגם. בעקבות
- 12 הדרכה שקיבלו המתלוננים בלשכת סימני המסחר עלה בידיהם "להחיות" את הבקשה
- 13 לרישום סימן המסחר, הסימן קובל לפרסום (מוצג 19) ובהמשך אף נרשם (מוצג 20).
- 14
- 15 12. לאחר שנודע למתלוננים על האמור ולאחר שהליכים שהוגשו בבית המשפט לתביעות קטנות
- 16 לא הועילו להשבת הכספים ששולמו למערער, הוגשה תלונתם.
- 17
- 18 רקע דיוני - "הגלגול" הראשון של הליכי הוועדה, ההחלטה הראשונה, הערעור הראשון
- 19 13. יו"ר ועדת המשמעת אשר לפניה החל הדיון בעניינו של המערער היה עו"ד ועו"פ ארנן
- 20 גבריאלי (ז"ל) וחבריה האחרים היו עו"ד ועו"פ סנפורד ט' קולב ועו"פ מיכל חכמי. לאחר
- 21 פטירתו המצערת של היו"ר גבריאלי בשנת 2015 החל מכהן כיו"ר הוועדה עו"ד ועו"פ ד"ר
- 22 מאיר נועם, ללא שינוי בזהות יתר חברי הוועדה.
- 23
- 24 14. תלונת המתלוננים הועברה לתגובת המערער בצירוף מכתב יו"ר ועדת המשמעת מיום
- 25 25.12.2011 (מוצג 3 למוצגי הוועדה). המערער הגיש תגובה לתלונה ביום 15.1.2012
- 26 (מוצג 4 למוצגי הוועדה).
- 27
- 28 15. בפני הוועדה התקיימו שני דיונים במעמד הצדדים במהלך שנת 2012 (מוצגים 4 ו-6 למוצגי
- 29 הוועדה).
- 30
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 17-02-35254 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

16. ביום 16.10.2012 נתנה הוועדה בראשות עו"ד ועו"פ גבריאלי ז"ל את החלטתה בתלונה (להלן גם: "ההחלטה הראשונה" או "החלטת אוקטובר 2012"), בסופה נקבע כי המערער (הנילוו) לא נהג כראוי בכך שלא הודיע למתלוננים על דבר הגבלת הזמן הקבועה בתקנות המדגמים; שלא דיווח למתלוננים על הודעות הלשכה בעניין בקשות המדגם; כאשר לא הגיש ללשכה את התמונות החדשות שהוגשו לו בתוך פרק הזמן הקבוע, באורח שהיה עשוי "להציל" את הבקשות; כאשר לא דיווח למתלוננים על מכתב הביקורת של לשכת סימני המסחר; כאשר לא וידא שהבקשה לרישום סימן המסחר אינה זנחית; כשלא תיעד כראוי את בקשת סימן המסחר מיום הגשתה ועד ליום זניחתה, ואף לא שמר תיעוד, אם היה כזה.
- 9
- 10 הוועדה קבעה כי במחדליו גילה המערער חוסר אחריות במילוי תפקידיו כעורך פטנטים, כמשמעות ביטוי זה בסעיף 148(א)(3) לחוק הפטנטים והחליטה מכוח סמכותה לפי סעיף 148(ב) לחוק, לאסור על המערער לעסוק כעורך פטנטים לתקופה של שלוש שנים.
- 13
17. המערער ערער על החלטת אוקטובר 2012 לבית משפט זה (עש"א 12-11-25906). ביום 4.3.2016 ניתן בערעור פסק-דין מאת כב' השופטת יהודית שיצר (להלן: "פסק הדין בערעור הראשון"), בסופו נקבע כי הערעור מתקבל במובן זה שהדין הוחזר לוועדת המשמעת כדי שיינתן למערער יומו לפניו ותינתן לו הזדמנות סבירה לחקור את המתלוננים כעדים, ולאחר מכן יסכמו הצדדים טיעוניהם והוועדה תיתן החלטה חדשה". בית המשפט הוסיף, כי "אין באמור כדי להביע עמדה כלשהי לגוף העניין ולתוצאות ההחלטה החדשה".
- 20
18. הדיון שב אפוא לוועדת המשמעת.
- 22
- 23 בחודש ספטמבר 2016 התקיים דיון לפני הוועדה. באותה ישיבה, אשר תוכנה הוקלט ותומלל (מוצג 5 למוצגי המערער), חקר המערער את המתלוננים. בהמשך הוגשו לוועדה סיכומים.
- 25
19. ביום 19.1.2017 נתנה ועדת המשמעת החלטה חדשה (מוצג 1).
- 27
- 28 **החלטת ועדת המשמעת מיום 19.1.2017 ("ההחלטה")**
29. בהחלטה נסקרו עיקרי הרקע הדיוני והעובדתי של המקרה ועיקרי טענות המתלוננים וטענות המערער (הנילוו). לאחר מכן עברה הוועדה לדיון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 במסגרת הדיון נדרשה הוועדה בין השאר, לתפקידה של ועדת משמעת לעורכי פטנטים 21.
2 באופן כללי, להיותם של המתלוננים הדיוטות בדיני הקניין הרוחני ולהתנהלות הצדדים לפני
3 הוועדה.
4
5 בכלל האמור קבעה הוועדה כי המערער (הנילון) לא הגיש לוועדה מסמכים שיעידו על טיפול
6 נאות בבקשות המדגם וסימן המסחר וכי דיווח למתלוננים במועד על דרישות אותן יש למלא
7 כדי להביא לקיבול ורישום. הוועדה קבעה כי המערער לא סיפק ראיות מהותיות גם בדיון
8 (השלישי) שהתקיים ב-2016, כי חקירתו את המתלוננים התמקדה ב"נושאים טכניים גרידא,
9 עניינים שוליים וזוטות" ולא התמקדה "בדברים שהינם בלב ליבו של הענין שבפני ועדת
10 המשמעת, הנוגעים לדרך טיפולו המקצועי בבקשות לרישום מדגמים וסימני מסחר". הוועדה
11 הוסיפה כי המערער הותיר רושם בלתי אמין על חברי הוועדה. בענין זה הפנתה הוועדה גם
12 לסע' 15 להחלטה הראשונה. בסע' 15 האמור נכתב: "התרשמנו כי הנילון אינו מקפיד לומר
13 תמיד את האמת, וכן כי ניהול משרדו לוקה מאד בחסר, וזאת למרות הצהרתו בטפסי הזמנת
14 העבודה כי בידו הידע הדרוש וכי עבודתו תבוצע ברמה גבוהה".
15
16 ועדת המשמעת הוסיפה כי "מאידך", המתלוננים הותירו רושם אמין.
17
18 עוד נכתב כי מכיוון שלא הוגשו מסמכים וראיות נוספים בישיבה השלישית לתמיכת טענות
19 המערער, מאמצת הוועדה גם את האמור בסע' 14 להחלטה הראשונה. בסע' 14 להחלטה
20 הראשונה קבעה הוועדה כי למרבה הצער היא מצאה סתירות בדברי המערער (ופרטה) וכי
21 המערער ביקש אפשרות להגיש מסמכים נוספים אך לא הגיש דבר (בטענה כי תיקים אבדו
22 במהלך העברת המשרד).
23
24 22. לאחר זאת פנתה הוועדה לבחינת עיקרי הטענות שהעלה המערער בסיכומיו שם. בכלל
25 האמור התייחסה הוועדה לטענה כי המתלונן אזיקרי הוא מתחזה (מתחזה באופן כללי
26 ומתחזה כלקוח); לטענה כי המתלונן הוא רמאי ונוכל משום שנטען כי סימן המסחר בוטל,
27 הגם שהסימן נרשם לבסוף; לטענת המערער כי אינו יודע מה גרסת המתלוננים משלא הגישו
28 תצהיר; לטענה כי לא ניתנה למערער אפשרות סבירה לחקור את העדים; לטענת המערער
29 כי כל אחד מחברי הוועדה עסק בהדחת עדים; לטענה כי המערער הוא פושט רגל והוועדה
30 מנועה מהתכנסות ומהחלטה בעניינו בהעדר אישור לכך; לטענה שלא נגרם למתלוננים נזק;
31 ועוד. הוועדה דחתה את טענות המערער אחת לאחת.
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

23. בסופה של ההחלטה המפורטת שבה וקבעה הוועדה, בדומה להחלטה הראשונה, כי מחובתו של עורך פטנטים שהגיש בקשה לרישום מדגם לוודא שלקוחו יודע על מגבלות הזמן הכרוכות בטיפול בבקשה, וכמו־כן עליו לעשות כמיטב יכולתו בשביל שהבקשה לא תיזנח אף אם לא הוא שימשיך לטפל בה אחר שלב מסוים. הוועדה ציינה כי יש לצפות שעורך פטנטים ישלח למבקש התראה על קיום מועד אחרון לביצוע פעולה ובמידת הצורך יגיש בקשה לדחיית המועד כדי לאפשר למבקש לפעול כך שבקשתו לא תיזנח. הוועדה קבעה כי היה בידי המערער סיפק לסלק את הליקויים בעוד מועד והוא לא עשה כן. עוד נקבע כי חובתו של עורך הפטנטים חלה גם אם הוא זכאי לתשלום נוסף בעבור פעולת הדיווח או בעבור מתן תשובה להשגות. הוועדה הוסיפה כי חלה על עורך פטנטים חובה לתעד את פעולותיו בגין בקשות שהגיש ולגרום לכך שתיעוד כזה יישמר כראוי ויהיה זמין בעת הצורך. עוד נכתב בהחלטת הוועדה כי האמור באשר לחובותיו של עורך פטנטים לדווח על כל התפתחות בטיפול בבקשה שהוגשה בשמו, לעשות את הנדרש כדי שבקשה לא תיזנח, לתעד פעולות ולשמור על התיעוד – חל גם על בקשות לרישום סימן מסחר.
24. אף הפעם קבעה הוועדה כי במחדליו כפי שפורטו לאורך ההחלטה גילה המערער חוסר אחריות במילוי תפקידיו כעורך פטנטים כמשמעותו של ביטוי זה בסעיף 148(א)(3) לחוק. הוועדה הדגישה את אשר הודגש גם בהחלטת אוקטובר 2012, כי על עורך פטנטים להיות אחראי לגורלה של כל בקשה שהגיש בשם לקוחו וכי גילוי חשוב ביותר של אחריות זו הוא שמירה מפני זניחת הבקשה. הוועדה חידדה כי בשל חשיבותם הקריטית של מועדים בכל הנוגע לזכויות קניין רוחני, הקפדה על כך שבקשה לא תיזנח בשל אי-עמידה במועד היא רכיב חשוב ביותר באחריותו של עורך הפטנטים. מחדלים של עורך פטנטים אשר גורמים לכך שבקשה תיזנח כפי שהתגלה בתלונה מושא ההחלטה ובדיוני הוועדה – הם בבחינת חוסר אחריות של עורך הפטנטים.
25. הוועדה החליטה, בדומה להכרעה בהחלטה הראשונה, לאסור על המערער לעסוק כעורך פטנטים לתקופה של שלוש שנים, כפי סמכותה מכוח סעיף 148(ב) לחוק. נוסף על כך מצאה הוועדה לנכון להורות על פרסום ההחלטה במלואה לפי הוראות סעיף 148(ג) לחוק.
26. זו ההחלטה שעליה סב הערעור המונח לפני. זכותו של עורך פטנטים לערער לבית המשפט המחוזי על החלטה של ועדת משמעת לפי סעיף 148 לחוק, מוקנית בסעיף 149 לחוק.²

² הסמכות בענין זה מוקנית לבתי המשפט המחוזיים בירושלים ובתל אביב-יפו. לפי סעיף 188 לחוק הפטנטים, "בית המשפט" לענין החוק, זולת לענין תביעת הפרה (בה מוסמך לדון כל בית משפט מחוזי רלוונטי), הוא בית המשפט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

תמצית טיעוני הצדדים

- 1
- 2
- 3 27. תמצית טיעוני המערער כפי שהועלו בעיקרי הטיעון היא זו:
- 4 (א) את התלונה לוועדה הגיש מר אזיקרי שרק התחזה כלקוח, אך הלקוחה היתה הגב'
- 5 אזיקרי בלבד;
- 6 (ב) הוועדה התעלמה מתשובתו של המערער וממסמכיו וביססה את החלטתה רק על
- 7 האשמות המתלונן;
- 8 (ג) הוועדה לא נתנה למערער הזדמנות סבירה לחקור את העדים, אגב הפרת פסק-
- 9 הדין בערעור הראשון;
- 10 (ד) הוועדה לא הודיעה למערער על דבר התלונה, אגב הפרת חוק הפטנטים;
- 11 (ה) הוועדה לא קיבלה רשות מאת בית המשפט של פשיטת רגל לקיים הליכים לפניה;
- 12 (ו) חברי ועדת המשמעת פועלים בניגוד עניינים;
- 13 (ז) הוועדה לא שמרה על חיסיון הליכים לפניה ומסמכים שהוגשו לה;
- 14 (ח) העונש שנתנה הוועדה היה אכזרי ולא התחשב בנסיבות העניין או בעברו הנקי של
- 15 המערער.
- 16
- 17 28. לשיטת הוועדה, כנזכר בעיקרי הטיעון מטעמה, ערעורו הנוכחי של המערער הוא חוליה
- 18 נוספת בניסיונותיו הרבים לדחות את הקץ. הוועדה טוענת, כי טיעוני הערעור הם למעשה
- 19 חזרה על טענות שהועלו בשלב הסיכומים לפני הוועדה ורובם אף ממוחזר משלב ההחלטה
- 20 הראשונה. הוועדה מציינת כי טענות הערעור כלל אינן נוגעות בתלונה לגופה.
- 21
- 22 לגופן של טענות המערער, מנסה הוועדה לחלקן לכמה "סוגים": "נושאים טכניים, עניינים
- 23 שוליים וזוטות" (כלשון ההחלטה ועיקרי הטיעון); פגמים נטענים בהתנהלות הוועדה; ניסיון
- 24 לתקוף ממצאים עובדתיים וממצאי מהימנות של הוועדה; טיעונים בענין ענישה. הוועדה
- 25 נדרשת לכל אחד מהסוגים האמורים ודוחה את טענותיו של המערער.
- 26
- 27 הערות דיוניות
- 28 29. ימים ספורים לפני המועד שנקבע לדיון בערעור הגיש המערער לתיק בית המשפט מסמך בן
- 29 עמוד אחד אשר נושא את הכותרת: "תגובת המערער לטענות חדשות שהעלתה הוועדה".
- 30 למסמך שתי צרופות קצרות. צרופה אחת היא פסיקתה בדבר הפטר שניתן למערער ביום

המחוזי בירושלים ושר המשפטים רשאי להורות בצו שהסמכות לפי החוק תהיה גם בידי בתי משפט מחוזיים אחרים. בצו הפטנטים (סמכות בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו), תשכ"ט-1969 הורה שר המשפטים כי הסמכות של בית משפט לפי חוק הפטנטים נתונה גם בידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 9.8.2017 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (פש"ר 11-04-1361); צרופה שנייה היא מכתב
2 משנת 1997 מאת לשכת הפטנטים למערער בדבר הודעה על הסרת התנגדות מסוימת
3 לבקשת פטנט כלשהיא (שאינה קשורה לענייננו). המערער כתב כי הוא מבקש רשות להגיב
4 לטענות חדשות שהועלו בעיקרי הטיעון של הוועדה ולצרף שני מוצגים לתמוך בתשובותיו.
5 בדיון שהתקיים בנוכחות הצדדים לא התנגדה הוועדה לצירוף התגובה והמוצגים הנוספים.
6
7 30. הדיון בערעור התקיים ביום 13.2.2018. הצדדים חזרו על כתבי הטענות שהוגשו וכן העלו
8 דגשים והתייחסויות. בתום הדיון נקבע כי פסק הדין ישלח לצדדים.
9
10 31. מספר שעות לאחר הדיון בערעור ראה המערער להגיש לתיק בית המשפט מסמך בו הוא
11 מבקש להגיש "מוצגים" "במענה לשאלות בית המשפט" בדיון. לבקשה צורפה החלטה
12 קודמת של ועדת המשמעת (בענין אחר) וכן אסמכתאות משפטיות אשר נטען כי הן מענה
13 לשאלה מסוימת של בית המשפט. בהחלטה שניתנה על גבי בקשה זו צוין, כי בהנחה
14 שההחלטה שמבוקש לצרפה היא החלטה שנזכרה ע"י ב"כ המשיבה במהלך הדיון כהחלטה
15 שנמסרה על ידה בעבר למערער, המסמך יתקבל לתיק. לגבי האסמכתאות נקבע כי שאלה
16 במתכונת הנטענת לא נשאלה וכי אין מקום לקבלת ההפניות הנוספות.
17
18 32. בחלוף יום ומחצה, הוגש לתיק בית המשפט מסמך נוסף מאת המערער. כותרתו: "דיווח
19 ובקשה מאת המערער". במסמך זה כותב המערער כי ההחלטה אותה צרף לבקשה הקודמת
20 היא שונה מההחלטה אותה הזכירה ב"כ הוועדה בדיון. בנוסף עותר המערער לקבל את כל
21 החלטות ועדת המשמעת ב-10 השנים האחרונות, הוא עותר לבקש זאת במקביל מהוועדה,
22 מהפרקליטות ומרשם הפטנטים, ואז "להגיש דיווח לבית המשפט: פרטי האשמה וכנגדן
23 הזיכוי או העונש". עוד מבקש המערער לעכב את מתן פסק הדין עד לאחר שיגיש את הדיווח
24 האמור. המערער כותב כי הוא מבין שהחלטות ועדה קודמות יכולות להשפיע על העונש ככל
25 שימצא "אשם" (כלשונו), טוען כי מדובר בדיני נפשות: פרנסתו וחיוו, וכן עותר שלא לחייב
26 בהוצאות אפילו אם תתבקש תגובת הוועדה, לפי שהוא דיווח (כך נטען) על מסמך שבית
27 המשפט "דרש מהוועדה, והוועדה לא מסרה".
28
29 בהחלטה מיום 18.2.18 צוין כי בית המשפט רשם לפניו את הדיווח לפיו ההחלטה שצורפה
30 לבקשה הקודמת של המערער אינה ההחלטה שנזכרה ע"י ב"כ הוועדה במהלך הדיון. נקבע
31 כי חרף האמור, תיוותר ההחלטה (אותה ביקש המערער לצרף) בתיק. כן הוער כי בית
32 המשפט לא "דרש" מהוועדה מסמך שלא נמסר וכי הטענה בענין זה אינה ברורה. אשר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 לבקשה, נקבע כי לשם הגשת בקשה כזו (ככל שהיה בה צורך, לו היה פונה אל הגורמים
2 הרלוונטיים ולא נעתר), עמדו לרשות המערער שנים מאז החלו הדיונים המשמעותיים, שנים
3 מאז שניתנה בעניינו לראשונה החלטה לנקוט את אמצעי המשמעת שנקבע ואף שנה מאז
4 הגשת הערעור (לרבות על ענין העונש) ועד לשמיעתו. למרות זאת, המערער מצא לנכון
5 לעתור בבקשה רק לאחר הדין בערעור, כאשר כל שנותר הוא ליתן את פסק הדין והוא חפץ
6 עתה - כך לפי בקשתו – לעכב את מתן פסק הדין לשם "דיווח" על ממצאיו. לא נמצא לנכון
7 ליתן עיכוב כאמור לשם תחילת חיפוש אחר השוואות והנמקות שהשעה לחפשו היתה לפני
8 זמן רב. הבקשה נדחתה.
- 9
- 10 33. לענין הגשת בקשות ומסמכים ע"י המערער, השוו: רע"א 6301/15 מרק זוטא נ' עו"ד רוהר,
11 הנאמן לנכסי החייב (4.11.2015), סע' 7.
12
- 13 34. לאחר אלה הגיעה העת למתן פסק הדין.
14
- 15 **ועדת המשמעת - כללי**
- 16 35. ועדת המשמעת מונתה לפי סעיף 146 לחוק הפטנטים, אשר קובע:
17
18 "שר המשפטים ימנה, דרך כלל או לענין מסויים, ועדת משמעת של שלושה והם
19 – אדם הכשיר להיות שופט, והוא יהיה יושב-ראש הוועדה, ושני חברים נוספים
20 שלפחות אחד מהם יהיה עורך פטנטים".
21
- 22 36. ועדת המשמעת היא אפוא גוף סטטוטורי. בחוק הפטנטים הוקנו לוועדת המשמעת סמכויות
23 מעין-שיפוטיות (ר' סע' 150 ו-151 לחוק; כן ר' סעיף 115 לחוק, אליו מפנה סעיף 151 בנוגע
24 לסמכויות הוועדה). סמכויות הוועדה דומות בחלק מהמובנים לסמכויות ועדה לענייני פיצויים
25 ותמלוגים לפי חוק הפטנטים ולסמכויות ועדת ערר על החלטת שר הביטחון להגביל את
26 פעולותיו של רשם הפטנטים לשם ביטחון המדינה.
27
- 28 37. כל החברים בוועדת המשמעת הקונקרטית הם מומחים לקניין רוחני. כולם עורכי פטנטים
29 מנוסים, הגם שאין דרישה כזו בחוק (המורה כי די בכך שאחד מחברי הוועדה יהיה עורך
30 פטנטים). יו"ר הוועדה דהיום, עו"ד ועו"פ ד"ר מאיר נועם, שימש כרשם הפטנטים בשנים
31 2003–2010. חבר הוועדה עו"ד ועו"פ סנפורד ט' קולב הוא מייסד במשרד עורכי הפטנטים
32 הנושא את שמו. חברת הוועדה עו"פ מיכל חכמי היא שותפה במשרד עורכי הפטנטים
33 ריינהולד כהן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 17-02-35254 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1
2 לפי המידע שלפני, חברי הוועדה מתכנסים אד-הוק כל אימת שמתקבלת תלונה.
3
4 38. בהחלטת הוועדה מיום 19.1.2017 שערעור זה נסב עליה, נכתב כי "עד היום התקבלו
5 תלונות בודדות בלבד כנגד עורכי פטנטים". בפסק-דינה של כב' השופטת שיצר בפסק הדין
6 בערעור הראשון נכתב (בסע' 6), כי לפי המידע שהובא לפני בית המשפט, "לא התנהלו
7 בארץ הליכים משמעותיים רבים נגד עורכי פטנטים". חיפוש במאגרים המשפטיים אינו מעלה
8 תוצאות של ממש בענין החלטות ועדת המשמעת לפי חוק הפטנטים וערעורים על החלטות
9 אלה (ור' גם דברי ב"כ המשיבה בעמ' 5 ש' 5 לפרוטוקול). בהחלטה אחת של ועדת המשמעת
10 אותה צרף המערער ברשות לתיק בית המשפט לאחר הדיון, ציינה הוועדה כי במהלך כל
11 השנים מאז נכנסו לתוקף הוראות החוק העוסקות בכך, התכנסה הוועדה אד הוק פעמים
12 ספורות בלבד לטיפול בתלונות כנגד עורכי פטנטים שמספרן, כולל התלונה בה עסקה אותה
13 החלטה, היו פחות מאצבעות כף יד אחת.
14
15 39. על-פי רוב וככל שהיה ניתן לאתר, ועדת המשמעת לפי חוק הפטנטים נבחנת בדומה לוועדות
16 משמעת אחרות ובהן של נציבות שירות המדינה, של לשכת עורכי-הדין ושל גופים
17 משמעותיים נוספים. על רקע הקבלה זו גם מצא בית המשפט בפסק-הדין בערעור הראשון
18 להשיב את הדיון לוועדה, לאחר שנמצא כי לא התאפשר למערער לערוך חקירות נגדיות של
19 המתלוננים ולא ניתן לו יומו.
20
21 40. הקריטריונים הנזכרים בפסיקה לביקורת של בית המשפט על ועדות משמעת נוגעים לרבדים
22 שונים של ההחלטות. כך למשל נפסק, כי ממצאים של ועדת משמעת או בית דין למשמעת
23 בדבר מהימנות עדים אינם נתונים לבחינה מחדש בבית המשפט שלערעור, אלא במקרה של
24 נסיבות יוצאות דופן שבהן על ערכאת ערעור להתערב בכגון דא – למשל כאשר נפלה טעות
25 ממשית או ניבט חוסר היגיון בולט על פניו (ר' לעניין זה עש"ם 3275/07 ציילר נ' נציבות
26 שירות המדינה (26.4.2009); עש"ם 7/78 פוירברגר נ' נציבות שירות המדינה, פ"ד לב(3)
27 216 (22.8.1978)). דברים דומים צוינו גם באשר לוועדת משמעת לפי פקודת הרופאים
28 [נוסח חדש], תשל"ז-1976, אשר בעקבות המלצתה יש אפשרות לבטל רישיון לעסוק
29 ברפואה³. כך גם בעניינה של ועדת משמעת מכוח פקודת רופאי השיניים [נוסח חדש],
30 תשל"ט-1979. בית המשפט העליון קבע כי לוועדות אלה יש אופי מעין-שיפוטי ולפיכך יש

³ בעבר גם החלטת ועדת המשמעת לפי חוק הפטנטים היוותה המלצה. הדבר שונה בחוק הפטנטים [תיקון מס' 2], התשנ"ה-1995, ס"ח 1538 (להלן: "תיקון מס' 2").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

1 ערעור בזכות עליהן לבית המשפט המחוזי ויש לבחון את קביעותיהן העובדתיות על-פי
 2 הכללים שבהם משתמשת ערכאת ערעור כאשר היא מתבקשת לשקול התערבות בממצאים
 3 של דרגה שיפוטית נמוכה יותר. הדברים אינם שונים משמעותית לגבי ההיבט העונשי. לפי
 4 הפסיקה, בית המשפט בשבתו כערכאת ערעור לא ימהר להתערב בעונש משמעותי שהושת
 5 ויעשה כן רק נוכח סטייה מהותית לקולה או לחומרה מהרף המקובל של הענישה
 6 המשמעותית, כשקיים משגה מהותי בשיקול הדעת או כאשר הוטל עונש המחטיא באופן ברור
 7 וגלוי את מטרתו (ר' לעניין זה למשל רע"א 3552/10 עבד אל סלאם נ' מדינת ישראל שר
 8 הבריאות (25.1.2011); עמש"מ (מחוזי י-ם) 27732-05-13 ח'ורי נ' מועצת יועצי המס
 9 ((22.1.2014)).

10
11 41. ועתה - מן הכלל אל הפרט.

12 הטענות בעניינו של מר אזיקרי

13
14 42. המערער טוען כי התלונה כנגדו הוגשה ע"י "מתחזה ללקוח" שאין למערער יריבות אתו ואילו
 15 הלקוחה של המערער לא התלוננה מעולם. המערער לא הזכיר טענה זו במסגרת הדיון
 16 בערעור אך גם לא ויתר עליה במפורש.

17
18 43. הטענה הנזכרת כלפי מר אזיקרי הועלתה בפני ועדת המשמעת, נדונה ונדחתה, ולא בכדי.
 19 מוטב היה אלמלא הועלתה טענה זו.

20
21 ראשית, קביעת הוועדה לפיה בני הזוג אזיקרי פעלו יחד כלקוחות למול המערער מעוגנת
 22 היטב בחומר הראיות. העובדה שגב' אזיקרי (להבדיל ממר אזיקרי) חתמה על יפוי הכח
 23 והזמנות העבודה וששמה הוא שמצוין בבקשות שהוגשו, אינה מעלה ואינה מורידה. בזמן
 24 אמת המערער עצמו פנה אל שני בני הזוג והתייחס אל שניהם כאל לקוחותיו (ר' מוצג 17),
 25 ומטעם טוב עשה כן. מכתב התלונה שהופנה לוועדת המשמעת חתום "אזיקרי הדס ושלמה"
 26 (מוצג 6). המתלוננת אישרה כי אף היא הגישה את התלונה (עמ' 4 ש' 17-19 לפרוטוקול
 27 הדיון בפני הוועדה, מוצג 5) והיא עשתה כן הגם שהמערער מצא לנכון להתרות במתלוננת
 28 בפתח חקירתה על ידו – אף שכבר הוזהרה כדן ע"י יו"ר הוועדה (עמ' 2 למוצג 5) – בזו
 29 הלשון: "אני מבקש להודיע ל[גב' אזיקרי] שאני בפשיטת רגל ולפי פקודת פשיטת הרגל, מי
 30 שמשקר בהליכים של פשיטת רגל, צפוי עונש מאסר" (עמ' 4 ש' 7-9), מהלך שאינו נטול
 31 קושי, בלשון מתונה. גב' אזיקרי שבה והעידה לגבי התלונה לוועדת המשמעת כי היא ובעלה
 32 התלוננו יחד (עמ' 14 ש' 11 למוצג 5), אמרה כי הכל בידיעתה (עמ' 10 ש' 25) וכן הלאה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 אין משמעות לכך שהמתלוננת הותירה לבעלה, מר אזיקרי, לעסוק בהתכתבויות, טיפול
2 במסמכים, רישומים, ופעילות מסוג זה.
3
- 4 44. שנית, סע' 147(א) לחוק הפטנטים ממילא קובע כי "כל אדם רשאי להגיש לוועדת המשמעת תלונה
5 על עורך פטנטים" (ההדגשה הוספה – ת.א.). בדברי ההסבר לחוק צוין, כי "מוצע לבטל את
6 הצורך בסינון תלונות, ולהעניק לכל אדם – ללא כל הגבלה – את הזכות להגיש את תלונתו
7 על עורך פטנטים במישרין לוועדת המשמעת" (הצעת חוק הפטנטים (תיקון מס' 2), התשנ"ד-
8 1993, ה"ח 2215). גם אם לקוח של עורך פטנטים אינו מוצא לנכון להתלונן (ואין זה המקרה
9 כאן), כאשר מוגשת תלונה לוועדת המשמעת, על הוועדה לקיים הליך ולקבוע ממצאיה. יוזכר
10 כי ממצאי ועדת המשמעת בהליך בעניינו של המערער ממילא נגעו גם למי שהוא מכיר בכך
11 שהיתה לקוחה שלו (גב' אזיקרי). בהינתן לשון הדין, אין משמעות לטענה כי אין "יריבות" בין
12 מר אזיקרי לבין המערער וריבוי הטיעון בסוגיה היה מיותר אף מטעם זה.
13
- 14 45. במאמר מוסגר ולפי שהדבר נזכר בטיעוני המערער, יצוין כי עוד בשנת 2010 הגיש המתלונן
15 תביעה בבית המשפט לתביעות קטנות (תחילה כלפי Patent4U Limited) ועתר בה להחזר
16 מלוא הסכום ששולם למערער, בשל מחדליו. בתובענה ניתן פסק דין בהעדר התייצבות (ת"ק
17 פ"ת) (10-08-53897; פסק דין מיום 30.3.2011). משלא צלחה הגבייה, שב והגיש המתלונן
18 תביעה בבית המשפט לתביעות קטנות, והפעם כנגד המערער באופן אישי. הדיון בתביעה זו
19 עוכב לפי דין משהסתבר כי ביני לביני נפתח בעניינו של המערער הליך פשיטת רגל (פש"ר
20 (מחוזי מרכז) (11-04-1361) וניתן בעניינו צו כינוס (ת"ק פ"ת) (12-06-14308; החלטה
21 מיום 11.11.2012). בתלונה ביקשו המתלוננים סיוע במימוש פסק הדין של בית המשפט
22 לתביעות קטנות.
23
- 24 חובת ועדת משמעת לברר תוכנה של תלונה המוגשת אליה כלפי עורך פטנטים אינה נגרעת
25 רק בשל כך שמגיש התלונה, שהוא הדיוט שאינו בקיא בדין, עותר במסמך אותו הגיש כי
26 הוועדה תסייע לו לגבות חוב כספי מהנילון (שנפסק בבית משפט לתביעות קטנות). אין לקבל
27 את הטענה לפיה אין מדובר בתלונה. לא זו בלבד שהמסמך נושא את הכותרת תלונה, אלא
28 שמתוכנו ניתן לראות בברור את טרוניית הפונה כלפי עורך הפטנטים. למעשה, מתוך מכתב
29 התלונה ניתן היה לכאורה למצוא סוגיות נוספות בהתנהלות המערער אליהן יכולה היתה
30 להדרש ועדת המשמעת, אך היא לא מצאה לעשות כן וממילא אין הדבר דרוש גם בערעור.
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

הטענה לפיה הוועדה לא הודיעה למערער את דבר התלונה

1
2 46. המערער טוען כי הוועדה לא הודיעה לו את דבר התלונה כנגדו ובכך הפרה את החוק.
3 המערער חזר על כך בדיון בערעור.

4
5 גם טענה זו הועלתה בפני ועדת המשמעת ונדחתה, ובדין נדחתה.

6
7 47. לסוגיה זו ניתן וראוי להתייחס באופן תמציתי ביותר. בטענה להפרת חוק מתייחס המערער
8 למעשה להוראות סעיף 150 לחוק הפטנטים אשר קובע בין השאר, כי: "ועדת משמעת לא
9 תשפוט עורך פטנטים ולא תגבה עדויות אלא בפניו ולאחר שהוזמן להתייצב לפניו והודיעו לו את
10 דבר התלונה". התלונה שהופנתה לוועדת המשמעת נשלחה למערער עוד בשלהי שנת 2011.
11 המערער אף הגיש תגובה לתלונה עוד בינואר 2012. הדיונים בפני הוועדה, עוד ב"גלגול"
12 הקודם, התקיימו רק לאחר מכן. בכך התקיימו הוראות החוק. בנוסף, גם אם תאמר כי מכתב
13 התלונה לא היטיב לתאר את הקשיים הנטענים בהתנהלות המערער כפי שנדונו בוועדת
14 המשמעת משום שהמתלוננים אינם אנשי מקצוע, הרי שפרטי הטענות כנגד המערער נזכרו
15 בין השאר גם בהחלטת אוקטובר 2012 וגם בפסק הדין בערעור הראשון. אין לקבל טענה
16 ולפיה נכון לשלהי שנת 2016 לא הודיעה הוועדה למערער את דבר התלונה כנגדו.

17
18 48. יוער כי בהקשר טענה זו ציינה הוועדה שהמערער, "לאורך כל הדרך בהופעותיו בפני הוועדה,
19 במקום לדון בליבת התלונה שעיקרה חוסר מעש ואי דיווח ללקוחותיו המתלוננים עד כדי
20 אובדן זכויות, חזר וניסה למסמס את התלונה, להתיש את חברי הוועדה בים של בקשות
21 טכניות, ולמנוע דיון בעיקר".

הטענה כי הוועדה לא קיבלה רשות מאת בית המשפט של פשיטת רגל לקיים הליך לפניה

22
23 49. המערער טוען כי ועדת המשמעת לא ביקשה ולא קיבלה אישור בית המשפט של פשיטת רגל
24 לנהל את ההליך בפניה. גם טיעון זה עלה בפני הוועדה ונדחה. יוער כי בשלב בו התקיים
25 הדיון בערעור, כבר הסתיים הליך פשיטת הרגל של המערער בהפטר.

26
27
28 50. סעיף 20(א) לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980 ("פקודת פשיטת הרגל")
29 קובע, כי "משניתן צו כינוס יהיה הכונס הרשמי שליד בית המשפט הכונס של נכסי החייב, ומכאן ואילך,
30 ובאין הוראה אחרת בפקודה זו, לא תהיה תרופה לנושה נגד החייב לו חוב בר-תביעה, ולא יפתח שום
31 נושה בתובענה או הליכים משפטיים אחרים, אלא ברשות בית המשפט ובתנאים שיראה לקבוע".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 הוראות פקודת פשיטת הרגל לגבי עיכוב הליכים ואיסור על פתיחת הליכים ללא נטילת רשות
 2 מבית המשפט, מתייחסות למעשה רק לחובות בני תביעה, הגם שאולי ניתן היה להבין אחרת
 3 מנוסחו דהיום של הסעיף. יש הליכים אשר אין מניעה לנקוט בהם כלפי פושט רגל אף מבלי
 4 לקבל לכך אישור של בית המשפט לפשיטת רגל. בכלל האמור, אין מניעה לנקוט הליכים
 5 פליליים נגד החייב לאחר שניתן צו כינוס והוא הדין בהליכים אחרים בעלי אופי עונשי (ר' ע"א
 6 5735/09 עיריית טבריה נ' סינאני (17.4.2012), סע' 7; ש' לוי וא' גרוניס, פשיטת רגל
 7 (מה' שלישית, 2010) (להלן: "לוי וגרוניס"), עמ' 118-121; רע"א 10408/08 יגרמן נ'
 8 רו"ח ברדיצ'ב בתפקידו כנאמן (7.5.2009); ע"א 345/03 רייכרט נ' יורשי המנוח שמש
 9 ז"ל, פ"ד סב(2) 437 (7.6.2007), בסע' 105-106; ע"א 1516/99 לוי נ' חיג'אזי, פ"ד
 10 נה(4) 730 (4.7.2001), בסע' 8).
- 11
- 12 51. המערער הפנה לכך שהוטל עליו להמציא אישור של בית משפט של פשיטת רגל לענין הליך
 13 הערעור הראשון וכן לענין הליך הערעור הנוכחי. מבלי להדרש לשאלת קיומה של חובה
 14 להמצאת אישור כאמור (פרט לחיוב הנובע מעצם הוראת בית המשפט לעשות כן, כמקובל
 15 בפרקטיקה הנוהגת בתחום), אין דין ערעור המוגש על ידי חייב הנמצא בהליך פשיטת רגל
 16 כדין הליך משמעותי בעניינו ולו מן הטעם כי בהליך ערעור ככלל חשוף המערער לחיובים
 17 כספיים ובהם הפקדת ערבון כתנאי לשמיעת הערעור וכן אפשרות לחיובו בהוצאות הצד
 18 שכנגד בפרט במקרה בו הערעור אינו מתקבל. יצירת חיובים כספיים חדשים תוך כדי הליך
 19 פשיטת רגל אמורה להיות בפיקוח בית המשפט של חדלות פרעון ולמצער בעל התפקיד.
 20 במקביל ברי, כי כאשר מדובר בהליך משמעותי קיימת חשיבות מוגברת לזכות הערעור של
 21 מי שחויב בדין והדעת נותנת כי הדבר מובא בחשבון.
- 22
- 23 52. עוד יצויין כי אחת מסמכויות ועדת משמעת לפי חוק הפטנטים היא חיוב הנילון ב"קנס כאמור
 24 בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977". סמכות זו לא הופעלה בעניינו. להשלמת
 25 התמונה בלבד אפוא תופנה תשומת הלב, כי קנס כזה לו היה נקבע, הינו חוב שנוצר לאחר
 26 מתן צו כינוס (ולסוגיית חובות כאלה ר' למשל לוי וגרוניס בעמ' 120-121; ע"א 403/78
 27 חברת מבני תעשייה בע"מ נ' אורנשטיין, פ"ד לג(1) 105 (31.12.1978)). כן יוער, בענין
 28 חובות שנוצרים לפני מתן צו כינוס, כי לפי סעיף 69 לפקודת פשיטת הרגל, "חוב המגיע למדינה
 29 בשל קנס" אינו בר הפטר.
 30
 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

הטענה כי לא ניתנה למערער הזדמנות סבירה לחקור את העדים וכי הופר פסק הדין שניתן

בערעור הראשון

53. טיעון נוסף של המערער, שאף הוא הועלה בפני ועדת המשמעת ונדחה על ידה, הוא כי לא ניתנה לו הזדמנות סבירה לחקור את העדים.

54. עיינתי בפרוטוקול המתומלל של הדיון (מוצג 5) וכן עיינתי בנוסח התמלול עליו סימן המערער תיקונים שישקפו לטענתו באופן נכון יותר את שארע בדיון (מוצג 28). מהעיון עולה כי במסגרת הדיון שהתקיים ביום 22.9.2016 בפני וועדת המשמעת, ניתנה למערער הזדמנות סבירה ויותר מכך, לחקור את המתלוננים. ניתן להעיר כי המתלוננים, שלא היו מיוצגים בדיון, נחקרו ארוכות על ידי המערער, היינו – מי שהינו עורך פטנטים ובעל סמכות וכשירות לכאורית להופיע ולייצג בהליכים לפני רשם הפטנטים או ברשות.

55. אין לקרוא את החלטת בית המשפט בערעור הראשון כמחייבת את המתלוננים להגיש תצהיר כך שיקל על המערער לבצע חקירה נגדית. כפי שכבר בואר לעיל, התלונה עמדה בפני המערער וכך גם פירוט סדור של הטענות ולו במסגרת החלטת אוקטובר 2012 ובמסגרת פסק הדין בערעור הראשון.

56. מעיון בפרוטוקול עולה כי היו שלבים בדיון בהם ועדת המשמעת אכן העירה למערער בעת קיום חקירתו, מיקדה את החקירה וכדומה. אולם בכך אין הדברים שונים מקיומן של חקירות בבית משפט.

הזכות לקיים חקירה נגדית מוגבלת בסייגים שנקבעו בדיון, דוגמת שביית-המשפט שוכנע שהחקירה אינה רלוונטית (רע"א 2508/98 מתן י. מערכות תקשורת ואיתור בע"מ נ' מילטל תקשורת בע"מ, פ"ד נג(3) 26 (30.8.1998)). כאשר חקירה אינה רלוונטית, היא אינה דרושה. משכך גם נפסק כי חרף חשיבותה של חקירה נגדית והזכות הלכאורית שיש לבעל דין לקיימה, בית המשפט רשאי שלא לקיים דיון ולא לאפשר חקירה כלל, כאשר התשתית העובדתית הצריכה להחלטה אינה שנויה במחלוקת למעשה (רע"א 8473/99 כרטיסי אשראי לישראל בע"מ נ' שגב, פ"ד נה(1) 337 (7.12.1999)).

כמו כן, בחוק לתיקון סדרי הדיון (חקירת עדים), תשי"ח-1957 נקבע, כי "בחקירת עד בבית משפט, לא ירשה בית המשפט חקירה אשר, לדעת בית המשפט, אינה לענין הנידון ואינה הוגנת; ובפרט לא ירשה בית המשפט חקירה שיש בה משום עלבון, הפחדה, התעיה או ביוש, שאינם לענין הנידון ואינם הוגנים".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 קיימים כללים ראייתיים נוספים בענין היקפה של חקירה נגדית ובכלל האמור כלל סופיות
 2 הדיון בשאלות צדדיות (ר' רע"א 7584/15 טאהא נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (4.4.2016));
 3 ע"פ 6586/98 אלסיבצקי נ' מדינת ישראל (18.5.1999)).
 4
- 5 57. החומר שהוגש מעלה כי למערער התאפשר לחקור את המתלוננים באופן סביר לגבי
 6 השאלות שבבסיס ההליך המשמעת בעניינו ואף לגבי שאלות שאינן בבסיס ההליך.
 7
- 8 58. במקביל יש לדחות את הטענות החמורות והחוזרות של המערער כאילו באופן בו נוהל הדיון,
 9 חברי הוועדה "הדיחו עדים" (כלשונו). על מנת לסבר את האוזן בלבד, יובאו שתי דוגמאות
 10 לטענות ההדחה.
 11
- 12 59. בשלב מסוים בחקירה שאל המערער את המתלוננת - אשר סמוך קודם לכן אמרה כי
 13 המערער לא עשה את העבודה - איזה עבודות הוא לא עשה; והמתלוננת השיבה: את שני
 14 הפטנטים שלא נרשמו ואת הסימן המסחרי. בשלב זה העיר היו"ר: "רק לתקן, כי את לא
 15 מבינה, מדברים על מדגמים, לא על פטנטים", והמתלוננת אמרה: "מדגמים, סליחה. נכון".
 16 על כך נזעק המערער, פנה ליו"ר ואמר/ביקש שלא לעזור לעדה. כאשר צוין כי אין מדובר
 17 בעזרה לעדה וכי כאשר מתלוננת שאינה מבינה דבר בקניין רוחני, אומרת 'פטנט' במקום
 18 'מדגם', אפשר לתקן אותה, הלן המערער כי יו"ר הוועדה מכניס "דברים לפה" של
 19 המתלוננת. הבהרת היו"ר כי המתלוננת אינה יודעת ואינה אמורה לדעת דבר בקניין רוחני,
 20 גם לא את ההבדל בין סימן מסחר למדגם וכי מותר ליו"ר לומר שמדובר במדגם, לא הפיסה
 21 את דעתו של המערער. דברים אלה, שדומה כי הם מדברים בעד עצמם, מצא המערער
 22 לכלול ברשימה של "הדחת עדים" וכתב בהדגשה כי היו"ר ענה במקום העדה, תיקן את
 23 דבריה ובכך "העלים פיסת עדות מהותית: מה העדה יודעת וגם מה שהיא טועה או לא יודעת
 24 – זה חשוב מאד לחקירה!" (מוצג 24 למוצגי המערער; הפניות המערער באותו מוצג הן
 25 לנוסח הפרוטוקול שצורף על ידו כמוצג 28).
 26
- 27 60. דוגמא שנייה תובא בענין טענה המופנית כלפי חברת ועדה אחרת. בפתח חקירת המתלוננת,
 28 הזהיר יו"ר הוועדה את המתלוננת כדין ומיד לאחר מכן ועוד קודם שנשאלה כל שאלה, שאלה
 29 חברת הוועדה עו"פ חכמי את המתלוננת (שאינה מיוצגת, אינה משפטנית זומנה ע"י
 30 הוועדה) - האם המסמכים נגישים לעדה והאם הם דרושים לה. שאלה זו כלל המערער
 31 כחלק מרשימת "הדחת עדים" והוא טוען: "הכוונת עדה, כדי להתחמק מתשובה לשאלות
 32 בטענה כאילו שאין לה מסמכים" (מוצג 24).
 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 העלאת הטענות בענין הדחת עדים (וכד') היא מצערת ובנסיבות הענין שלפנינו יש בה כדי
2 להעיד במידה רבה על מעלה הטענות להבדיל מאשר מי שהטענות מועלות כלפיו.
3
4 **טענות נוספות לענין התנהלות הוועדה**
- 5 61. מספר טענות נוספות הועלו בעיקרי הטיעון כנגד התנהלות הוועדה. כך למשל נטען כי הוועדה
6 התעלמה מתשובת המערער וביססה החלטתה רק על עמדת המתלוננים. עיון בהחלטה
7 ובחומר בכללותו מעלה כי הוועדה לא התעלמה מעמדת המערער אלא בעיקרם של דברים
8 העדיפה את עמדת המתלוננים על עמדתו, כפי שהיא רשאית לעשות. כך בפרט כאשר
9 הוועדה מצאה קשיים וסתירות בהתנהלות ועמדות המערער וקבעה קביעות מהימנות כזכר
10 לעיל, אשר לא מצאתי להתערב בהן. טענת המערער, כי בקביעותיה שאינן תואמות את
11 גרסתו, הוועדה "שיקרה", "סילפה עובדות" וכיוצא באלה ביטויים (למשל, סע' 18 ו-19
12 לעיקרי הטיעון), היא טענה שאינה במקומה ואינה ראויה. דרך העלאת הטענה מעידה אף
13 היא בעיקר על הטוען.
14
- 15 62. המערער מלין כי הוועדה התעלמה ממסמכיו אולם לא הוצבע על מסמך קונקרטי אליו הכוונה.
16 מהחומר עולה כי החל מראשית ההליך, איפשרה הוועדה למערער כמה פעמים להוסיף
17 ולהציג בפניה מסמכים לגיבוי עמדתו, אך הוא לא עשה כן ותלה את הדבר באובדן חומר
18 בעת העברת משרד. גם בשלב הדיון בערעור התבקש המערער להפנות למסמכים בסוגיות
19 יסוד ולא עלה בידו לעשות כן.
20
- 21 63. אכן, כפי שטען המערער בדיון, קיימת לאדם חזקת החפות, אולם תשתית ראייתית הניצבת
22 בפני ועדת משמעת או ערכאה אחרת, לרבות עדויות בהן היא נותנת אמון, מסמכים קיימים
23 למול מסמכים נעדרים, עובדת סגירת תיקי בקשות ברשות ועוד, יכולה להוביל למסקנה כפי
24 שהובילה במקרה הנוכחי. הוועדה דנה בטענות המערער. אי קבלת גרסתו אינה התעלמות
25 אלא תוצאה.
26
- 27 64. עוד טען המערער כלפי הוועדה כי חבריה פועלים בניגוד עניינים. טענת ניגוד העניינים נסמכה
28 בעיקרה על עמדתו כי לפי שמדובר בעורכי פטנטים פעילים, מדובר במי שהם "מתחרים"
29 במשרדו של המערער. לא אוכל לקבל טענה כזו אשר יש בה משום הטלת דופי עקרונית בכל
30 עורך פטנטים פעיל שיהיה חבר, כמצוות המחוקק, בוועדת המשמעת.
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

טענות בענין חומרת העונש

- 1
- 2 66. אמצעי המשמעת שנקבע על ידי הוועדה הוא איסור עיסוק כעורך פטנטים לתקופה של שלוש
- 3 שנים.
- 4
- 5 67. החלטת ועדת המשמעת טרם יושמה עד כה, לנוכח הליך הערעור הראשון, חידוש דיוני
- 6 הוועדה והליך הערעור הנוכחי (ר' סע' 152(ב) לחוק הפטנטים). יזכר כי ההחלטה הראשונה
- 7 בעניינו של המערער ניתנה עוד באוקטובר 2012. ההחלטה העדכנית, אליה מתייחס הערעור
- 8 דכאן ואשר חוזרת על אותו אמצעי משמעת, ניתנה בחודש ינואר 2017.
- 9
- 10 68. סעיף 148(א) לחוק הפטנטים קובע כי כאשר ועדת המשמעת מוצאת שהתקיימו לגבי עורך
- 11 פטנטים אחד הסעיפים שפורטו⁴, היא תנקוט כנגדו אחד או יותר מהאמצעים הבאים:
- 12 התראה; נזיפה; קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; איסור לעסוק
- 13 כעורך פטנטים לתקופה שלא תעלה על חמש שנים; או מחיקת שמו מן הפנקס.
- 14
- 15 69. המערער הביע בדיון חשש כי הרחקתו מהעיסוק לתקופה של שלוש שנים, משמעה למעשה
- 16 הרחקה לשבע שנים.
- 17
- 18 בטענה זו מתייחס המערער להוראת סעיף 148(ד) לחוק הפטנטים, אשר קובעת: "נמחק
- 19 שמו של עורך פטנטים מן הפנקס לפי סעיף זה, לא תידון בקשתו לרישום מחדש לפני הרשם אלא
- 20 לאחר תום שבע שנים ממתן ההחלטה על כך ולאחר שהוכיח קיום נסיבות מיוחדות המצדיקות את
- 21 חידוש הרישום; הרישום החדש טעון אישורה של ועדת המשמעת."
- 22
- 23 ברם, לא זה המקרה בו עסקינן. ועדת המשמעת לא מצאה לנכון למחוק את שמו של המערער
- 24 מהפנקס, שהוא אמצעי המשמעת החמור ביותר בו היא מוסמכת לנקוט, אלא קבעה כי יש
- 25 לאסור עליו את העיסוק במקצוע לתקופה שנקבעה (שלוש שנים) ואשר נופלת מהתקופה
- 26 המקסימלית שנקבעה בחוק כרף עליון לאמצעי זה (חמש שנים). משכך, אין רלוונטיות
- 27 להוראות סעיף 148(ד). איסור העיסוק שנקבע על ידי הוועדה בענינו של המערער הינו
- 28 לתקופה של שלוש שנים.
- 29

⁴ הורשע בעבירה פלילית שיש עמה קלון; הרשה להשתמש בשמו כעורך פטנטים לטובת אדם שאינו עורך פטנטים; גילה חוסר יכולת, חוסר אחריות או רשלנות במילוי תפקידיו כעורך פטנטים; התנהג בדרך בלתי הוגנת בעבודתו המקצועית או בדרך שאינה הולמת את המקצוע של עורך פטנטים; או הפר כלל מכללי האתיקה המקצועית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 בעיקרי הטיעון של המשיבה נפלה שגגה עת נטען, כי ככל שבית המשפט ימצא לנכון
2 להתערב בעונש, הוא מתבקש להשית על המערער "עונש חלופי הולם בעיניו ובלבד שיכלול
3 מחיקה בפועל מהפנקס" (סע' 28 לעיקרי הטיעון). ב"כ המשיבה אישרה בדיון כי מדובר
4 בטעות וכי הכוונה היתה לעתור לאמצעי משמעת אשר בכל מקרה יכלול איסור עיסוק בפועל
5 (להבדיל ממחיקה מהפנקס).
6
- 7 לגופו של ענין טוען המערער כי מדובר בעונש "אכזרי ולא מתחשב בנסיבות העניין ובעבר .70
8 הנקי" של המערער וכי משמעותו האיסור הינה גזר דין מוות עבורו. נטען כי מאז קבלת רשימו
9 לכך בשנת 1995, עריכת פטנטים היא עיסוקו ופרנסתו הבלעדיים. קודם לכן עבד המערער
10 כמהנדס אלקטרוניקה בתעשיות הביטחוניות. המערער גם טוען כי מצבו הרפואי הדרדר וכי
11 כעת הוא בעל תעודת נכה.
12
- 13 המשיבה מצדה טוענת, בין השאר, כי חוסר יכולתו של המערער לתפקד כעורך פטנטים ניכר .71
14 בכל התנהלותו, הן כעולה ממסקנות הוועדה והן התנהלותו בהליכי המשמעת, לרבות
15 התקשות על שאלות לא רלוונטיות, עמידה על טענות עובדתיות שידוע כי אינן נכונות (כמו
16 טענה כאילו המתלונן יבדל"א הלך לעולמו, לאור מודעת אבל על פטירת אחד שלמה אזיקרי
17 ז"ל, ר' סע' 25א. להחלטת הוועדה), השתלחות בחברי הוועדה, ועוד; כי נראה שהמערער
18 אינו מבין את ההתנהלות הבסיסית הנדרשת מעורך פטנטים; כי בהינתן מיעוט הליכי
19 משמעת אין משמעות רבה להעדר הליכים משמעתיים קודמים בעניינו של המערער ומנגד
20 ניתן לאתר הליכים בבתי משפט בהם הועלו כלפי משרד המערער טענות לגבי רשלנות
21 מקצועית בטיפול בבקשות קניין רוחני והדיון לא מוצה בשל הליך פשיטת הרגל בו היה
22 המערער עד לאחרונה; וכי לפי בדיקת נתונים ברשות, פועלו של המערער כעורך פטנטים
23 הוא מצומצם וממילא ככל הנראה אין הוא מתפרנס.
24
- 25 בפני בית המשפט הובאה החלטה אחת של ועדת המשמעת לפי חוק הפטנטים בהליך .72
26 משמעתי אחר; ההחלטה שצורפה ע"י המערער לאחר הדיון. כבר נזכר כי התלונות שהוגשו
27 עד כה היו כנראה ספורות. החלטה אחת אינה מגלמת "רף מקובל" של ענישה משמעתי
28 של עורכי פטנטים. דומה כי גם לו דובר בשתיים או שלוש החלטות, היה קושי לראות בכך
29 תשתית מספקת. הצדדים אף לא הפנו "רף" בענישה משמעתי של ערכאות משמעת
30 במקצועות ותחומים אחרים.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

73. באופן כללי, לפי הפסיקה יש להביא בחשבון בהליכי משמעת את שיקוליו האישיים של האדם
שנמצא אשם בהליכי המשמעת וכן שיקולים ציבוריים הכרוכים בסכנה שהאחראי ממשיך
להוות לציבור הרחב ושיקולים ציבוריים שבהתראה ובהרתעה של כלל השותפים לאותו
מקצוע (ע"א 77/88 **צימרמן נ' שרת הבריאות**, פ"ד מג(4) 63 (18.9.1989) (להלן: "**ענין
צימרמן**"), עמ' 79-80; ור' גם: על"ע 8280/05 **הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין נ' שלם**
(7.12.2005) (להלן: "**ענין שלם**"); על"ע 6251/06 **הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין
בתל אביב יפו נ' עו"ד דוידוביץ** (8.7.2010)).
74. ברי כי מניעת עיסוק במקצוע שהיווה לפי הטענה עיקר עיסוקו של המערער זה למעלה מ-
20 שנה, היא בעלת השלכה משמעותית. ניתן גם לתת את הדעת לגילו של המערער, שהוא
ככל הנראה יליד 1951 ולטענתו, שאינה חסרת בסיס, כי בגיל זה ולאחר שנים רבות בהן לא
היה פעיל כמהנדס, צפוי קושי של ממש להשתלב מחדש בשוק התעסוקה. אשר למצבו
הרפואי של המערער - כל שהוגש בתיק המוצגים הוא עותק של תעודת נכה, מבלי שיש מידע
בענין הבסיס לקבלתה (ומבלי לגרוע מעצם משמעות היותו של אדם בעל תעודה כזו).
75. במקביל לנסיבות האישיות, ההכרעות כלפי המערער, שיש להן בסיס בחומר הראיתי,
מצביעות כפי שקבעה הוועדה על כשלים משמעותיים בהתנהלות המערער כעורך פטנטים.
גם דרך הילוכו בהליך המשמעותי כמתואר ע"י הוועדה ונחזה בחומר ואף בהליך הערעורי,
אינה חפה מקשיים ואינה מסייעת לתמוך בעמדתו. בכלל האמור, המערער לא נמנע
מהעלאת טענות שברי כי אין להן יסוד עובדתי או שאינן רלוונטיות; יחסו אל העדים ואל
הוועדה מעורר חוסר נוחות, בלשון זהירה.
76. בהליכי משמעת יש להביא בחשבון, כנזכר, שיקול ציבורי בענין סיכון שעלול איש מקצוע
ש"נכשל" בעבירות משמעת (כלשון חוק הפטנטים) להוות לציבור הרחב והשיקול הציבורי
של "התראה...הרתעה של כלל השותפים לאותו מקצוע" (ענין **צימרמן**). נפסק כי "הענישה
המשמעתית...עיקרה מתן הגנה למערכת המקצועית הכוללת מפני פגיעה באמון הציבור
כלפיה עקב מעשיו של הפרט, והגנה על צרכן השירות המקצועי הפוטנציאלי, העלול להינזק
מקשר מקצועי עם גורם שאמינותו המקצועית והאישית נפגעה..." (ענין **שלם**).
77. עריכת פטנטים הוא מקצוע מורכב והאחריות בו רבה. מדובר במקצוע המוסדר בחקיקה
ראשית ועל מנת לעסוק בו יש לעמוד בתנאי כשירות הקבועים בד"ן ולקבל רשיון. החוק קובע
עבירות משמעת ועונשים אפשריים לעבירות אלה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 .78 בהיקפן של עבירות המשמעת של עורך פטנטים חל שינוי בתיקון מס' 2 לחוק משנת 1995.
- 2
- 3 קודם לתיקון מס' 2, עבירות המשמעת שנמנו בסע' 148 לחוק היו אלה:
- 4 "(1) הורשע בעבירה פלילית שיש עמה קלון;
- 5 (2) הרשה להשתמש בשמו כעורך פטנטים להנאת אדם שאינו עורך פטנטים;
- 6 (3) נהג ברשלנות במילוי תפקידו;
- 7 (4) נהג בדרך בלתי הוגנת במילוי תפקידו".
- 8
- 9 לאחר התיקון, הרשימה היא זו:
- 10 "(1) הורשע בעבירה פלילית שיש עמה קלון;
- 11 (2) הרשה להשתמש בשמו כעורך פטנטים לטובת אדם שאינו עורך פטנטים;
- 12 (3) גילה חוסר יכולת, חוסר אחריות או רשלנות במילוי תפקידו כעורך פטנטים;
- 13 (4) התנהג בדרך בלתי הוגנת בעבודתו המקצועית או בדרך שאינה הולמת את
- 14 המקצוע של עורך פטנטים;
- 15 (5) הפר כלל מכללי האתיקה המקצועית".
- 16
- 17 .79 כעולה מהשוואת הרשימות, המחוקק מצא לנכון להרחיב את היקף הפיקוח המשמעתי על
- 18 עורכי פטנטים. לפי דברי ההסבר להצעת החוק, הוספת התנהגות שאינה הולמת את
- 19 המקצוע כעבירה משמעתית, נועדה לכלול התנהגות "שאינה קשורה דווקא, במישרין או
- 20 בעקיפין, בעבודתו המקצועית, אך אינה הולמת אדם במעמדו של עורך פטנטים - דוגמת
- 21 עבירה משמעתית מקבילה של עובד בשירות המדינה" (הצעת חוק הפטנטים (תיקון מס' 2),
- 22 התשנ"ד-1993, ה"ח 2215, עמ' 84).
- 23
- 24 .80 בצד הוספת הפרת כלל אתיקה מקצועית כעבירת משמעת, הסדיר תיקון מס' 2 את סמכות
- 25 שר המשפטים להתקין "כללי אתיקה מקצועית לעורכי פטנטים" (סע' 194 לחוק). כללי
- 26 אתיקה כאמור טרם הותקנו אך ניתן לאתר טיוטה משנת 2014 לתקנות כאלה ("תקנות
- 27 הפטנטים (נוהלי הרשות, סדרי דין, מסמכים ואגרות) (תיקון - כללי אתיקה לעורכי פטנטים),
- 28 התשע"ד-2014"). דומה כי טיוטה זו התבססה במידה רבה על כללי אתיקה של לשכת
- 29 עורכי הדין (ור' להלן).
- 30
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 הסדרת והרחבת ההיבטים האתיים והמשמעותיים של מקצוע עריכת פטנטים מתיישבות עם
2 העלייה הניכרת בחשיבותו של הקניין הרוחני.
3
- 4 ההתפתחויות הטכנולוגיות מציבות את התוצרים הרוחניים בחוד החנית של העושר האנושי
5 ותוצרים אלה הם כעת הרכוש המרכזי של העסק (מ' דויטש, **עוולות מסחריות וסודות מסחר**
6 (תשס"ב-2002), בעמ' 25). החשיבות הגוברת של הקניין הרוחני במציאות העכשווית
7 מעצימה עמה גם את החשיבות של אמצעי ההגנה על נכסי הקניין הרוחני, כמו פטנטים,
8 סימני מסחר ועוד (ע' טור-סיני, דיני קניין רוחני – צעידה אל מילניום חדש (מגמות וחידושים
9 במשפט הישראלי) **קרית המשפט** ה (התשס"ה) 177, 179).
10
- 11 העלייה במרכזיותם וחשיבותם של נכסי קניין רוחני ושל אמצעי ההגנה על נכסים אלה,
12 מבהירה ומדגישה את הנטל שעל כתפי עורכי פטנטים. מקצועיותם, אחריותם והגינותם
13 חשובות ביותר למי ששוכר את שירותיהם ונותן בהם את אמונו ומבטחו.
14
- 15 ועדת המשמעת קבעה לגבי המערער קביעות עובדתיות אשר יש להן אחיזה בחומר הראיות 82
16 ואין הצדקה להתערב בהן. הוועדה עמדה על החשיבות הרבה (ובלשונה – "חשיבות
17 קריטית") שיש לעמידה במועדים בכל הנוגע למנגנוני שמירה על זכויות קניין רוחני ובהתאם
18 – לאחריותו של עורך פטנטים להמנע ממחדלים אשר יביאו לזניחת וסגירת תיקי בקשות.
19 בדיון עשתה כן הוועדה.
20
- 21 בהקשר חשיבות המועדים לשמירת זכויות קניין רוחני מענין לציין כי בטיוטת תקנות האתיקה
22 המקצועית של עורכי פטנטים, הוצע לקבוע (סע' 144 כג) שעורך פטנטים לא יהא רשאי לעכב
23 כל מסמך, נכס או כספים השייכים ללקוח כדי להבטיח תשלום שכרו או תביעות אחרות כלפי
24 הלקוח, והוא יהיה חייב למוסרם ללקוח עם קבלת דרישה על כך ובתוך זמן סביר. זאת,
25 בשונה מההוראה החלה בענין עורכי דין הקובעת כי לשם הבטחת שכר טרחה או החזר
26 הוצאות, רשאי עורך דין לעכב "נכסים ומסמכים של לקוחו שבאו לידי עקב שירותו ללקוח",
27 כמו גם כספים של הלקוח, ובלבד שהגיש תביעה על שכר הטרחה או הוצאות בתוך שלושה
28 חדשים (סעיף 88 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961, להלן: "**חוק לשכת עורכי הדין**").
29
- 30 ראינו כי לאחר הדיון ביקש המערער לצרף החלטה אחת קודמת של ועדת המשמעת. 83
31 ההחלטה שהומצאה ניתנה ביום 19.5.2016 בענין תלונה שהוגשה כנגד עורכת פטנטים
32 פלונית ("הנילונה", כלשון ההחלטה). הרכבה של ועדת המשמעת שנתן את אותה החלטה,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1 זהה להרכב הוועדה שנתנה את ההחלטה מיום 19.1.2017 בעניינו של המערער (עו"ד ועו"פ
2 ד"ר מאיר נועם, עו"ד ועו"פ סנפורד ט' קולב, עו"פ מיכל חכמי). אמצעי המשמעת שנקבע בה
3 הוא התראה.
4
5 84. עיון בהחלטה מיום 19.5.2016 מעלה כי נסיבות אותו מקרה ואותו הליך היו שונות בתכלית
6 מהמקרה דנן. בכלל האמור, המתלוננים באותו מקרה הגישו את התלונה כשבע שנים לאחר
7 הארועים ובסמוך להגשת תביעה בהיקף של מליוני ₪ כנגד הנילונה (הוועדה קבעה מדובר
8 בשיהוי ללא סיבה וכי הדבר השפיע על היכולת לשחזר מה התרחש במועד הרלוונטי),
9 החליפו לפרקים עורכי פטנטים ועורכי דין, עתרו לדחות את הדיון שנקבע בוועדה בטיעונים
10 שונים ולאחר מכן עתרו "להקפיאו" (הדיון במועד שהתקיים לבסוף נכפה עליהם למעשה ע"י
11 הוועדה) ויוצגו בפני הוועדה ע"י עו"ד שחקר את הנילונה. הוועדה הביעה הסתייגות לגבי
12 סגנון התלונה והתנהלות המתלוננת לאורך ההליך ובמסגרת ההחלטה דחתה את רוב טענות
13 המתלוננים לרבות תוך קביעות כי בסוגייה בה הועלו כלפיה טענות, גילתה התנהלות הנילונה
14 דווקא אחריות רבה; כי הנילונה שמרה על עמידה בלוחות זמנים שהיא בעלת "חשיבות
15 מכרעת" בעבודתו של עורך פטנטים (ובקשת PCT הוגשה במועד תוך שמירה על תאריך
16 בכורה); וכי אין בהעדר הנטען של הצלחה מסחרית של המצאה כדי להעיד דבר וצוין כי רק
17 חלק מהבקשות לפטנט מתקבלות כפטנט ומאלו שמתקבלות, "רק מיעוט שבמיעוט זוכות
18 להצלחה מסחרית, ותכופות, כגודל הציפיות גודל האכזבות".
19
20 במקביל לאלו העירה הוועדה הערות ספורות בענין התנהלות הנילונה ובפרט מצאה פגם
21 בכך שהנילונה לא תכננה לוח זמנים מסודר לעריכת הבקשה ומסירת הנוסח הסופי שלה
22 לאישור הלקוח לפני ההגשה. את הנוסח האחרון, שהוגש במועד ובאורח שאיפשר בהמשך
23 קבלת פטנטים לאומיים, לא הספיקה הנילונה להעביר שוב לאישור הלקוח. על רקע זה מצאה
24 הוועדה כי יש לרשום לעורכת הפטנטים התראה.
25
26 85. די בתיאור האמור כדי להיווכח שהמקרים אינם דומים. כדוגמאות בלבד נזכיר ונציין כי
27 במקרה שלפנינו הוגשה התלונה זמן לא רב לאחר הארוע ולאחר שלא עלה בידי המתלוננים
28 לקבל השבה של סכום ששולם למערער ונפסק בבית משפט לתביעות קטנות; המתלוננים
29 לא פעלו עם עורכי פטנטים אחרים, לא היו מיוצגים ע"י עו"ד (בדיון בוועדה או בכלל) ולא ניסו
30 לעכב את הדיון בוועדה; הוועדה נתנה אמון במתלוננים והביעה הסתייגות לגבי התנהלות
31 המערער; עיקר טענות המתלוננים כנגד המערער התקבלו; עמדת המערער נדחתה והוועדה
32 ציינה כי המערער הותיר רושם בלתי אמין, כי אינו מקפיד לומר את האמת, כי נמצאו סתירות
33 בדבריו וכי ניהול משרדו לוקה מאד בחסר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

1
 2 86. על האמור עד כה ניתן להוסיף כי בעת קביעת אמצעי משמעת, ניתן להתחשב גם בהבעת
 3 חרטה על מעשים או העדרה של זו. באחד המקרים מצא בית המשפט להחמיר בעונשו של
 4 עורך דין, בצינו בין השאר כי "...גם היום לא הפנים המשיב את חומרת מעשיו, וכי חרטתו,
 5 שאותה הביע בפני בית-הדין, ספק רב אם כנה היא ואמיתית. הוא לא הקפיד לדייק בדבריו,
 6 ולכן קיים למעשה חשש אמיתי שמא יחזור ויכשל במעשים דומים, וחלילה ייפגעו לקוחות
 7 נוספים בעתיד" (על"ע 1364/04 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין נ' סלוביק, ע"ד,
 8 פ"ד נט(2) 337 (27.10.2004), בעמ' 342).

9
 10 במקרה דנן, כעולה הן מהדיון בפני הוועדה והן מהדיון בערעור, המערער כלל אינו סבור
 11 שנפל דופי בהתנהלותו. הוא מרבה להטיל אחריות על כל הסובבים ובהם המתלוננים, ועדת
 12 המשמעת והפרקליטות. הוא עושה כן תוך העלאת טיעונים חמורים, מבלי לבססם באורח
 13 מינימלי. בהתנהלותו אין המערער מסייע להגיע למסקנה כי ועדת המשמעת שגתה
 14 בהחלטתה, לרבות בענין אמצעי המשמעת שנקבע בה. למעשה, דרך הילוכו מגבירה את
 15 משקלו של האינטרס הציבורי שנזכר לעיל.
 16
 17 87. בסופו של יום, לאחר נטילת כל הגורמים בחשבון וכדי לפעול כבית הילל, מצאתי לקבוע כי
 18 איסור העיסוק כעורך פטנטים יהיה לתקופה של שנתיים (במקום שלוש שנים). אין מקום
 19 להתערבות נוספת.

הערות וסיכום

22 88. לא מצאתי בטענות האחרים אשר הובאו מטעם מי מהצדדים או בשיקולים אחרים, כדי
 23 לשנות את תוצאות הדיון לגופו של ענין (רע"א 1491/16 פלונית נ' פלוני (14.4.2016);
 24 בע"מ 2468/11 פלוני נ' פלונית (26.5.2011); רע"א 9294/09 חן נ' בנק הפועלים
 25 (25.3.2010); ע"א 4861/05 שיכון עובדים נ' מנהל מיסוי מקרקעין (11.8.2008); ע"א
 26 84/80 קאסם נ' קאסם, פ"ד לז(3) 60 (15.6.1983)), ובכלל האמור הטענה כי הוועדה לא
 27 שמרה על חיסיון הליכים לפנייה ומסמכים שהוגשו לה; טענת המשיבה כי המערער בחר שלא
 28 להעלות טענות בענין העונש בפני הוועדה והוא מנוע מהעלאת טיעונים בסוגיה כעת; טענת
 29 המערער שקיימת בחוק אפשרות לעתור להארכת מועדים ולכן עמידה במועדים בענין
 30 מדגמים אינה קריטית כנטען; טענת המשיבה כי אם נמצא המערער במצב רפואי ירוד, לא
 31 ברור כיצד הוא יכול להמשיך לטפל בענייני קניין רוחני של אחרים אשר כרוכים לעתים קרובות
 32 במועדים קשיחים; טענת המערער לגבי היחס בין שיטה אדוורסרית ואינקוויזיטורית (השוו:
 33 ע' 115(א)(2) לחוק); ועוד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

- 1
- 2 89. סוף דבר: נאסר על המערער לעסוק כעורך פטנטים לתקופה של שנתיים. בכפוף לאמור,
- 3 הערעור נדחה. לאור נסיבותיו האישיות של המערער ולפנים משורת הדין, אין צו להוצאות.
- 4
- 5 90. הערה לפני חתימה:
- 6 א. במסגרת הדיון בהליך זה הסתבר כי החקיקה דהיום אינה מתייחסת למצב בו עורך
- 7 פטנטים מוכרז פושט רגל ובהתאם נראה כי אדם יכול לעסוק בעריכת פטנטים גם
- 8 כשהוא נמצא בהליך פשיטת רגל, נכסיו מוקנים לנאמן ומוטלות עליו הגבלות רבות
- 9 אחרות.
- 10 ב. המצב שונה בעניינם של עורכי דין, לגביהם קובע חוק לשכת עורכי הדין (בסע' 48(3)) כי חברותו של חבר לשכת עורכי הדין תפקע במקרה של הכרזתו פושט רגל.
- 11 השלכות דומות קיימות בענין מקצועות ותחומים נוספים (ליון וגרוניס, בעמ' 185-181).
- 12 בין שאר המגבלות על פושט רגל ניתן לציין כי לפי חוק השליחות, תשכ"ה –
- 13 1965 (סעיף 14), הכרזת פשיטת רגל של שלוח או של שולח מביאה לסיום
- 14 השליחות, אלא אם מדובר בהרשאה להבטחת זכותו של אדם אחר או של השלוח
- 15 עצמו וזכותם תלויה בביצוע נושא השליחות.
- 16
- 17 ג. על חלק מהמגבלות עמד כב' השופט מינץ באחד המקרים בצינו את הדברים
- 18 הבאים:
- 19
- 20 "הכרזת אדם פושט רגל פוגעת בכושרו המשפטי ומטילה עליו מגבלות
- 21 שונות על עיסוקו, עבודתו או משלח ידו. כך, למשל, אדם שהוכרז פושט רגל,
- 22 לא יוכל לעסוק כמתווך מקרקעין ויהיה עליו למצוא לעצמו מקצוע אחר (סעיף
- 23 5(א)(3) וסעיף 5(ב) לחוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996). אדם
- 24 שהוכרז פושט רגל גם אינו יכול להיות רשום בפנקס הקבלנים (סעיף
- 25 8(א)(1) לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969),
- 26 ואינו יכול לעבוד כקבלן להעסקת כוח אדם (סעיף 6(א)(5) לחוק העסקת
- 27 עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996). מי שהוכרז פושט רגל גם
- 28 אינו יכול להיבחר לשמש כחבר במועצה של רשות מקומית (סעיף 7(א)(8)
- 29 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965). הוא אינו יכול להיות
- 30 חבר ועד בעמותה (סעיף 33(א)(3) לחוק העמותות, התש"ם-1980), אינו
- 31 יכול להתמנות כחבר דירקטוריון בחברה (סעיף 227(א) לחוק החברות,
- 32 התשנ"ט-1999), ואם היה דירקטור - כהונתו תפקע (סעיף 228(א)(4) לחוק
- 33 החברות, התשנ"ט-1999). הוא אינו יכול לשמש בתפקידים ציבוריים שונים,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עש"א 35254-02-17 מרק זוטא נ' ועדה לפי חוק הפטנטים

19 פברואר 2018

1 ועוד.... בעיסוק בעריכת דין שהוא במהותו משרה הדורשת אחריות רבה
2 ומהימנות כלפי הזולת ורכושו, ובמסגרתו עורך הדין עשוי להחזיק כספים
3 רבים שאינם שלו בנאמנות, לייצג אנשים בנושאים הרי גורל, ומשמש גם
4 כ"קצין בית המשפט", יש הצדקה רבה לכך שמי שלא עמד בהתחייבויותיו
5 לפרוע את חובותיו לאחרים עד כדי הכרזתו פושט רגל, לא יוכל לשמש
6 בעיסוק זה".

7

8 פש"ר (מחוזי י-ם) 3101/06 שינדלר נ' עו"ד שקד, המנהל המיוחד
9
10 (7.9.2011).

11

11 ד. אף עריכת פטנטים היא משרה הדורשת אחריות רבה ומהימנות כלפי הזולת ורכושו
12 ובמסגרתה יכול עורך פטנטים לייצג אנשים בנושאים אשר חשיבותם כיום הולכת
13 וגוברת. יתכן כי ראוי לבצע עיון בשאלת היחס בין כשירות לשמש כעורך פטנטים
14 לבין מעמד של פושט רגל.

15

16

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים.

17

18

ניתן היום, ד' אדר תשע"ח, 19 פברואר 2018, בהעדר.

19

20

21

22

תמר אברהמי, שופטת